

Kuluva vuosi on ollut Palestiinassa erityisen rankka

Viime keväänä juutalaiset ääriyhymät alkoivat enistä enemmän järjestää provokatiivisia joukkokokoonkuntumisia Jerusalemin Temppelevuoren alueelle rikkoen alueen sovittua status quota. Israelin turvallisuusjoukot estivät muslimien pääsyn alueelle. Seurauksena oli mielenosoituksia, jotka poliisin väkivallan takia levisivät muuallekin Israeliin. Israel halusi myös karkottaa Jerusalemin Sheikh Jarrahissa 70 vuotta asuneita vuoden 1948 palestiinalaispakolaisia amerikkalaisperäisen siirtokuntalaisyhteisön tieltä. Tuen osoittamiseksi Hamas alkoi ampua raketteja Israeliin. Israel vastasi hyökkäyksin, joissa kuoli 243 palestiinalaista ja 1948 haavoittui. Uhreista kolmannes oli lapsia. Gazan asunnoista, kouluista ja sairaaloista suuri osa tuhoutui.

Israelin brutaali hyökkäys sai runsaasti huomiota kansainvälisessä mediassa. Maailmanlaajuisesti järjestettiin mielenosoituksia palestiinalaisten tueksi ja yhä laajemmin alettiin nähdä miehityksen lopettamisen välttämättömyys.

Hyvä uutinen. EU-komissio on pitkään kieltänyt rekisteröimästä kansalaisaloitetta, jossa

vaaditaan EU:ta noudattamaan lakia ja estämään kauppalaittomien siirtokuntien kanssa. Kansalaisjärjestöjen kanteen perusteella EU:n tuomioistuin kumosi syyskuussa komission päätöksen, ja komissio joutui myöntämään asian kuuluvan kauppapolitiikan piiriin ja rekisteröimään aloitteen. Nyt yksittäiset EU-maat voivat omilla toimillaan kieltää kaupan ja allekirjoitusten kerääminen kiellon aikaansaamiseksi EU-tasolla voidaan aloittaa.

Takaisku. EU:n 2022 budjetin käsittelyn yhteydessä tehtiin muutosesitys, jonka mukaan YK:n palestiinalaispakolaisten avustusjärjestön UNRWA:n rahoitusta jäädytettäisiin palestiinalaisten oppikirjoissa esiintyvän väitetyn vihanlietsonnan ja antisemitismin vuoksi. Kyseessä on harhaanjohtaviin väitteisiin perustuva kyyninen yritys johtaa huomiota pois miehityksen vääryyksistä kohdistamalla se miehityksestä kärsivien koulukirjoihin. Budjettikomiteassa muutos hyväksyttiin yhden äänen enemmistöllä, kun suomalainen sosialistien ja demokraattien ryhmän jäsen **Eero Heinäluoma** vetoomuksesta huolimatta lipesi muun ryhmän kanssa ja kannatti jäädyttämistä.

Ulkoministeriön uuden Palestiina-maaohjelman hankkeissa Suomi tukee UNESCO:n globaalikansalaisuuteen kasvattavan opetuksen periaatteiden noudattamista. Niiden mukaan opetus on väline väkivaltaisten ääriiliikkeiden ehkäisemisessä. Suomen Ramallahin-toimiston kehitysyhteistyön johtaja **Jussi Karakoski** on todennut, että selvitysten perusteella Palestiinan opetussuunnitelmassa ei ole laajamittaista vihaan tai väkivaltaan kiihottamista ja että palestiinalaisten oppikirjojen laatu on parantunut ja opetussuunnitelma kehittynyt hyvään suuntaan. AKYS seuraa EU:n päätöksentekoa asiassa. Seuraavaksi asia menee EU-parlamentin äänestykseen, jonka tulos tätä kirjoitettaessa ei ole vielä tiedossa.

15.10.2021

Ilona Junka
puheenjohtaja

Maaohjelma https://um.fi/documents/35732/0/Palestiina_Country_Programme_alt.pdf/fc9ba5f2-0ab7-a4a1-ff02-1ae38f6a33e6?t=1628838326063

YEHA EL-SAYED

Viime kevätkesällä oli useita mielenosoituksia gazaisten puolesta. Tämä kuva Helsingin Aleksanterinkadulta.

Mihin Lähi-itä on menossa?

Viimeisten vuosikymmenien toiveet Lähi-idän rauhoittumisesta ja yhteiskunnallisten tilanteiden vakiintumisesta on jo liian monta kertaa jouduttu hautaamaan. Sodat Irakissa, Libyassa, Syyriassa, Jemenissä, Somaliassa... jatkuva uhka Irania kohtaan sekä kuohunta lähialueilla: Afganistanissa, kurdialueilla, Siinain alueella Egyptissä, meillä ”arabikevääksi” tai ”vihreäksi vallankumoukseksi” nimetty, tosiasiaa hyvin monissa arabimaissa kussakin erilaisesta taustasta noussut ja pikemminkin takatalveen kuin kevääseen vienyt yhteiskunnallinen kuohunta ja kasvanut levottomuus on kokonaisuudessaan estänyt alueen yhteiskunnallisen kehityksen parempaan suuntaan vuosikymmeniksi.

Aivan oma erityiskysymyksensä on tietysti Palestiinan tilanne. Jo ns. Oslon rauhanneuvotte- luiden ajoista 1990-luvulta alkanut pettymysten kierre on vuosi vuodelta pahentanut tilannetta Israelin ja palestiinalaisten konfliktissa. Israel on katsonut oikeudekseen puuttua sotilaallisesti sekä Gazan että Länsirannan tilanteisiin toistuvilla pommituksilla sekä joko todellisten tai olet- tujen vastarintataistelijoiden tuhoamisella. Pales- tiinalaisten keskuudessa viime vuosikymmenien jatkuva tilanteen kiristyminen on ymmärrettä- västi aiheuttanut sekä masennusta, että äärim- mäisiin tekoihin ajautumista.

Syyrian toistakymmentä vuotta jatkunut sota ei ota loppuakseen. Tämän aiemmin hyvin toi- mineen valtion, Lähi-idän oloissa jopa hyvin- vointivaltioksi luonnehditun, taival entiseen tu- lee tämän yhä jatkuvan sodan jälkeen kestävään vuosikymmeniä. Vähintään yksi sukupolvi syy- rialaisia on menettänyt tulevaisuutensa näkymät.

Vaikka sota onkin nyt puristettu melko pieneen luoteisosaan Syyriaa, Idlibin maakuntaan Turkin rajalla, vaatii senkin tukahduttaminen varmasti monella tavalla sotaväsymyksestä raskaiden vuo- sien jälkeen kärsivältä maalta lähes epäinhimilli- siä ponnistuksia. Kaiken tämän jälkeen huutava resurssipula vaikeuttaa kansakunnan jälleenra- kentamista. Oma ongelmansa on tietysti syyria- laisten yhtenäisyyden palauttaminen, jonka pitkä sodan kausi on repinyt pahasti rikki.

Syyria on aina ollut, ja on nykyin monikansalli- nen, moniuskontoinen, monikulttuurinen ja jo- pa monikielinen ja hyvin keskeinen alue histo- riallista Lähi-itää. Kansakunnan yhtenäisyyden liima oli kauan Ranskan siirtomaavaltaa vastaan nousseen vastarinnan mahdollistama vuonna 1946, ja varsin dramaattisten vaiheiden jälkeen tapahtunut maan itsenäistyminen, arabinationa- lismien lippujen alla. Tämä ideologia yhdisti rik- kinäisen kansakunnan yhteisten tavoitteiden aja- miseen.

Sama arabinationalismien ideologia pakotti eri- tyisesti ns. kylmän sodan kaudelle ominaisen so- sialististen ja kapitalististen maiden vastakkain- asettelun ilmapiirissä hakemaan tukea idän suun- nalta. Sekä länsiliittoutuneille arabimonarkioille, että koko ns. läntiselle kapitalistiselle maailmalle tilanne oli pelottava. Syyrian suuntausta silloisen sosialistisen leirin suuntaan yritettiin jatkuvasti heikentää tukemalla erilaisia useimmiten islamin ääri- laitojen uskonnollisia liikkeitä. Syyrian koh- dalla Egyptissä 1800- ja 1900 lukujen vaihteen jälkeen syntynyt Islamilainen veljeskunta oli sekä useiden arabimaiden että läntisten maiden tuke- ma ja Syyrian hallinnon vastaisissa kapinallisissa liikkeissä käyttämä keskeinen ase.

Läntisten kapitalistimaiden sekä islamin uskol- le perustuvien Persianlahden maiden sekä Turkin islamistien jatkuva epäluulo Syyriaa kohtaan on kuvaavaa koko Syyrian itsenäisyyden ajalle. Kun ns. arabikevään nimissä avautui mahdollisuus Syyrian hallinnon syrjäyttämiseen, alkoi massii- vinen eri oppositioliikkeiden tukeminen ja, mi- kä pahinta, aseistaminen mitä nykyaikaisemmillä aseilla. Tältä pohjalta nousi myös terroristijärjes- tö ISIS, joka sodan aikana oli useita vuosia re- pinässä sekä Syyriaa että Irakia ja järjesti mm.

Pertti Multanen.

näyttäviä spekteakeleita ajelemalla panssarivau- nuilla valtaamiensa syyrialaisien kaupunkien kes- kustoissa.

Oma ja edelleenkin jatkuva roolinsa Syyrian resurssien varastamisessa on USA:n imperialis- milla. Hallintojen ja presidenttien vaihtumises- ta huolimatta USA miehittää edelleenkin suurta aluetta Syyrian ja Irakin rajalla sekä pitää miehi- tettyinä tärkeitä Syyrian öljyalueita. USA:n rooli Syyrian hallinnon vastaisissa hankkeissa on jat- kunut aktiivisena koko pitkän sodan ajan.

Syyrian akuutissa tilanteessa korostuu Idlibin maakunta. Niin Syyriassa kuin lähes kaikkial- la maailmassa on korona-pandemia aiheuttanut useiden toimintojen hidastumista. Tämä koskee jopa Syyrian armeijan sotilaallisia operaatioita. Idlibin kapinalliskeskus on saanut olla pitkäh- kön aikaa suhteellisen vähäisen sotilaallisen hu- mion kohteena. Nyt näyttää kuitenkin siltä, että kapinallisryhmien heikennyttyä Syyrian arabiar- meijan operaatiot Idlibin hallitsemiseksi olisivat aktivoitumassa. Kantona kaskessa on kuitenkin Turkin, joka ryhmittää uudelleen tukemiaan ka- pinallisryhmiä ja, mikä pahinta, toimittaa niille uutta tehokasta aseistusta..

Turkin rooli Idlibissä on ollut vähintäänkin kaksijakoinen. Toisaalta se tukee ja taustalla jär- jestelee uudestaan tukemiaan Idlibin kapinallis- joukkoja, joita siellä on useita, ja toisaalta va- kuuttelee olevansa Venäjän kanssa tukemassa **Bashar al-Assadin** johtaman Syyrian rahoitta- mista. Yksi tulevan Syyrian kipupisteistä ja sa- malla Turkin nykyhallinnon sokea piste on tie- tysti kurdit ja Syyrian kurdialueet. Turkin ei suu- rin surminkaan haluaisi myöntää kurdialueil- le edes autonomista statusta, johon taas Syyrian johto kaiken kokemansa jälkeen voisi olla valmis.

Vaikka akuutti sotatilanne Syyriassa saataisiin- kin loppumaan, eivät tämän tärkeän Lähi-idän maan ongelmat tule loppumaan. Koettu tuho- amissota tulee vaikuttamaan Syyrian tuleviin su- kupolviin vuosikymmenten ajan.

Koko Lähi-idän alueen tulevaisuuden kannal- ta viime vuosikymmenien sodat ja konfliktit ovat pysäyttäneet normaalin yhteiskunnallisen kehi- tyksen ja heittäneet historian pyörää taaksepäin. Menemättä tarkemmin eri maiden tilanteisiin voisi mainita mm. maat: Jemen, Egypti, Algeria, Libya ja hieman maantiedettä arabimaista laajen- taen: Afganistan, Somalia, Afrikan sarvi, Saharan eteläpuolen alue. Melkoinen osa maapalloam- me on USA:n vaikuttajan **Zbigniew Brzezinskin** mukaan muovattu ”konfliktien puolikuuksi” ei- kä suinkaan ilman USA:n ”globaalia ulottuvuu- ta” koko tässä kielteisessä ja vaarallisessa muutok- sessa.

Pertti Multanen

*Lähi-itään erikoistunut kv-suhteiden historian dosentti
Vieraileva tutkija Helsingin yliopistossa.*

Runoilijana vankilassa

Dareen Tatour (s. 1982) tultiin pidättämään kotiaan aamuyöllä Nasaretin lähellä Galileassa. Hänelle ei kerrottu, mistä häntä epäiltiin tai syytettiin, mutta hänet raahattiin käsi- ja jalkaraudoissa pahamaineiseen pidätyskeskukseen ja heitettiin saastaiseen selliin. Tästä alkoi vuosien kierre Israelin naisvankiloissa, psykiatrisessa sairaalassa sekä kotiaresteissa, joiden vaatimukset olivat varsin epäinhimilliset.

Tänä vuonna julkaistiin englanninkielinen käännös Dareen Tatourin muistelmista nimellä *My Threatening Poem: The Memoir of a Poet in Occupation Prisons*. Uhkaava runoni: Runoilijan muistelmat miehitysvankiloissa.

Siinä Tatour kertoo, kuinka hämmästynyt hän oli saadessaan tietää, että hänet pidätettiin ja sittemmin vangittiin, koska hän oli kirjoittanut runon, jota Israelin viranomaiset pitivät kapinaan yllyttävänä ja uhkana Israelin turvallisuudelle. Israelin kulttuuriministeri **Miri Regev** kunnostautui kutsumalla runoilijaa ”rikolliseksi terroristiksi”.

DAREENTATOUR.BANDCAMP.COM

Dareen Tatour.

Muistelmissaan Tatour kuvaa varsin yksityiskohtaisesti, kuinka epäinhimillisellä ja nöyryyttävällä tavalla Israelin vankiloissa kohdeltiin palestiinalaisia vankeja. Asuinolot saivat vangit fyysisesti sairaiksi, ja täysin järjetön kaltoinkohtelu oli jokapäiväistä. Kafkamaiset kuulustelut kestivät usein tuntikausia, ja niiden ainoa tavoite tuntui olevan, että kuulusteltava tunnustaisi olevansa terroristi. Vaikka vankilakuvaukset ovat bruttaaleja, Tatour osaa kuitenkin käyttää kaunista, runollista kieltä, eikä alennu raivon valtaan sortajiaan kohtaan.

Pian sen jälkeen, kun Dareen Tatour oli vangittu, hänen tapauksensa alkoi saada laajaa huomiota, ensin Israelissa ja sitten kansainvälisesti. Kirjailijajärjestö PEN International omaksui sen symboliksi siitä, kuinka kirjailijoita ja taiteilijoita vainotaan ja heidän sananvapauttaan pyritään rajoittamaan. Jewish Voice for Peace aloitti suuren suosion saavuttaneen solidaarisuuskampanjan sosiaalisessa mediassa, ja merkittävät intellektuellit **Noam Chomskya** myöten allekirjoittivat vetoamuksia Tatourin vapauttamiseksi. Lopulta vuonna 2019 Israelin vetoomustuomioistuin kumosi alkuperäisen tuomion.

Dareen Tatour on sofistikoitunut taiteilija, joka käyttää runoudessaan perinteisiä arabialaisia runomittoja, alkusointuja, loppusointuja sekä muita runouteen kuuluvia retorisia keinoja. Siksi hänen runouttaan on hyvin vaikea kääntää muille kielille. Vankeuteen johtaneen runon englanninnoksen löytää helposti hakemalla internetistä ”*Resist, my people, resist them.*”

Jussi Sinnemaa

Muistelmateoksen *My Threatening Poem* voi tilata kustantajalta:

<https://www.drunkmusepress.com/shop>

Dareen Tatourin taidetta sekä videoita, joissa hän itse lausuu runojaan (englanninkielisen tekstityksen kera) voi nähdä hänen omilla nettisivuillaan:

<http://dareen-tatournet/>

SIRKKA KIVISTÖ

Balfourin julistuksen allekirjoitus viittaa Britannian rooliin alueen vakauden horjuttajana (Paparoni 2021)

Kunpa et olisi kirjettäsi kirjoittanut, arvon jaarli Balfour!

Betlehemissä on brittiläisen, tuntemattomana pysyttelevän **Banksyn** perustama Walled Off-hotelli, josta on hänen mukaansa maailman rumimmat näköalat suoraan erottelumuurille. Hotelli on täynnä erikoisia yllätyksiä ja hirtehistä osoittelua palestiinalaisten kohtaamista loukkauksista. Respassa ei paineta vastaanottonappia *Reception*, vaan nappia, jossa lukee *Rejection* (ulosheitto). Väliaikaiseksi tarkoitettu, hotellin muotoon puettu taideteos on menestynyt turistikohdeena.

Yksi kulmaus on omistettu jaarli **Arthur James Balfourille**. Jaarlin näköisnukke istuu kirjoituspöytänsä takana. Kun vierailija painaa pöydän kulmalla olevaa soittokelloa, jaarli herää, vetäisee kynän esiin ja allekirjoittaa kirjeensä **Rotschildille** ”kansallisen kodin” perustamisesta juutalaisille Palestiinaan. Hän päivää sen 2.11.1917. Siitä päivästä sionistinen politiikka imaisi energiaa Palestiinan haltuunotolle. Balfour tosin edellytti, ettei Palestiinassa asuvien oikeuksia loukattaisi. Mutta tuolloin alkaneesta, jatkuvasta loukkausten virrasta Banksy on poiminut esimerkkejä hotelliinsa ja maalannut niitä Israelin rakentamaan erottelumuriinkin. Kesällä 2021 oli Serlachiuksen museossa Mäntässä esillä Banksyn töiden laaja esittely *A Visual Protest*.

Sirkku Kivistö

SIRKKA KIVISTÖ

Banksyn 2017 perustama Walled Off-hotelli on palestiinalaisten ylläpitämä, tarjoaa työpaikkoja. Hotellin kaikki yksityiskohdat viittaavat Israelin ja Palestiinan konfliktiin.

Palestiinalaisten vankitilanne 6.9.2021:

Kaikki poliittiset vangit: 4650 vankia
joista 520 hallinnollisia vankeja, ilman oikeudenkäyntiä tai tietoa vangitsemisen syystä

200 lapsivankia ja 40 naisvankia
70 palestiinalaista, joiden perheet jäivät 1948 asumaan kotikonnuilleen Israelin puolella, mm. nazaretilaiset

400 Jerusalemin asukasta,
240 gazalaista ja
3180 Länsirannan asukasta

vangeista 11 on Palestiinan lainsäädäntöneuvoston jäseniä
ja 34 on ollut vangittuna yli 25 vuotta

Palestiinalaisten monikerroksinen pakolaisuus

Samiha oli kaksivuotias, kun hänen perheensä pakeni Palestiinasta. Oli vuosi 1948 ja Israelin valtiota oltiin perustamassa Yhdistyneiden kansakuntien päätöslauselmalla. Toisen maailmansodan jälkeen muodostetun kansainvälisen organisaation vastuulle oli jäänyt ratkaista alueen tulevaisuus, kun britit ilmoittivat vetäytyvänsä Palestiinasta, joka oli ollut sen mandaattialueena vuodesta 1920 lähtien. Brittien mandaatin aikana palestiinalaisen enemmistön rinnalle oli kasvanut poliittisesti vaikutusvalainen juutalainen vähemmistö, jonka tavoitteena oli perustaa juutalainen valtio juutalaisten nationalistisen liikkeen, sionismin, innoittamana. Palestiina oli valikoitunut uuden valtion sijainniksi uskonnolliskulttuurisista syistä, ja vuonna 1917 sionistien tavoite sai kansainvälisen tuen brittien hallinnon antamalla niin kutsutulla Balfourin julistuksella.

Juutalaisten osuus alueen asukkaista kasvoi taasisesti maahanmuuton seurauksena koko brittimandaatin ajan, ja kun toinen maailmansota päättyi vuonna 1945, juutalaiset muodostivat 31 prosenttia alueen väestöstä. Toinen maailmansota ja holokaustin kauheudet loivat paineen löytää ratkaisu juutalaisten tilanteeseen, ja kansainvälinen yhteisö omaksui sionistien näkemyksen, jonka mukaan juutalaisten oikeudet ja hyvinvointi voitaisiin taata vain omassa kansallisvaltiossa, Israelissa. Vuonna 1947 Yhdistyneet kansakunnat perustikin komitean valmistelemaan päätöslauselmaa alueen tulevaisuudesta ja saman vuoden marraskuussa YK:n yleiskokous hyväksyi resoluution numero 181, jolla alueelle luotiin kaksi valtiota: yksi juutalaisille ja toinen arabienemmistölle.

Palestiinalaisten kannalta tällä päätöslauselmalla oli kohtalokkaat seuraukset. He olivat joutuneet altavastaajan asemaan, kun eurooppalaiset toimijat jakoivat aluetta kolonialismin hengessä. Arabivaltiot vastustivat YK:n jakosuunnitelmaa, joka olisi antanut enemmistön mandaatti-Palestiinan maa-alueesta juutalaiselle vähemmistö-

tölle jättäen palestiinalaisille noin 43 prosenttia niistä alueista, joilla osa heistä oli elänyt sukupolvien ajan. Päätöslauselman hyväksymistä kohtalokkaampaa oli kuitenkin se, mitä siitä seurasi. Vuoden 1947 lopussa sionistien aseelliset joukot alkoivat tyhjentää niitä palestiinalaiskyliä ja asutuskeskuksia, jotka jäivät perustettavan juutalaisvaltion alueelle. Sionistijohtajien tavoitteena oli jo pitkään ollut juutalaisen enemmistön luominen, eikä juutalaisvaltiossa ajateltu olevan tilaa kahdelle eri kansalle. Siirtokuntakolonialismin periaatteiden mukaisesti sionistien tavoitteena oli saada hallintaansa mahdollisimman paljon maata mahdollisimman pienellä palestiinalaisella väestöllä. Vuoden 1947 lopusta vuoden 1948 loppuun kestäneen ajanjakson aikana lähes 800 000 palestiinalaista, noin 80 prosenttia alueen silloisesta väestöstä, oli joutunut jättämään kotinsa. Samihan perhe oli heidän joukossaan.

Palestiinalaisille vuoden 1948 tapahtumat muodostavat katastrofin, Nakban, joka uudelleenmääritteli koko palestiinalaisen yhteisön. Palestiinalaisista tuli pakolaiskansaa, joka yhä edelleen asuu pakolaisleireillä eri arabivaltioissa. Samihan perhe pakeni monien muiden joukossa Syyriaan. Enemmistö pakolaisista päätyi Jordaniaan ja pienempi joukko Libanoniin ja niille mandaatti-Palestiinaan kuuluneille alueille, Länsirantaan ja Gazaan, jotka päätyivät Jordanian ja Egyptin miehityksen alaisuuteen vastaperustetun Israelin kanssa käydyn sodan seurauksena. Vuonna 1950 YK perusti palestiinalaispakolaisjärjestö UNRWA:n vastaamaan pakolaisten humanitaarisista tarpeista, ja UNRWA päätyi myös myöntämään palestiinalaisille virallisen pakolaisstatuksen edellä mainituilla alueilla, jotka päätyivät sen toimivallan alaisuuteen. UNRWA:n myöntämä pakolaisstatus periytyy isältä lapsille, ja vuoden 2019 lopussa sen rekistereissä oli kaikkiaan yli kuusi miljoonaa palestiinalaispakolaista.

Jatkuva turvattomuus

Samihan tarina kuvaa hyvin palestiinalaispakolaisten kokemuksia. Paettuaan Palestiinasta hänen perheensä oli päätynyt erinäisten vaiheiden jälkeen Damaskoksen eteläosissa sijaitsevalle Jarmukin leirille, jossa Samiha oli kasvanut ja lopulta perustanut oman perheensä. Jarmuk ei ole UNRWA:n mandaatin alaisuudessa oleva virallinen leiri, mutta ennen Syyrian sisällissotaa se oli Syyrian suurin palestiinalaisten asuinkeittymä. Vuonna 2015 tapasin Samihan kuitenkin Syyrian sijaan Libanonissa, jonne hän oli pari vuotta aiemmin paennut sisällissotaa. Hänellä oli entuudestaan sukulaisia Libanonin palestiinalaisleireillä, joten elämän käytyä Syyriassa liian vaikeaksi ja vaaralliseksi, oli hän miehensä ja poikansa kanssa ylittänyt rajan Libanoniin.

Palestiinalaisille pakolaisuus on merkinnyt jat-

kuva epävarmuutta, ja monet ovat joutuneet jättämään kotinsa useaan otteeseen myös Nakban jälkeen. VäkivaltaisuuDET ovat rikkoneet pakolaisyhteisöä pakolaisuuden alkuvuosista lähtien, mistä Syyrian sisällissota on vain viimeaikaisin esimerkki. Jordaniassa palestiinalaiset olivat osallisia vuosien 1970 ja 1971 aikana käytyyn lyhyeen sisällissotaan, mustaan syyskuuhun, jonka seurauksena palestiinalaisten poliittinen johto ja joukko vastarintaliikkeeseen kuuluneita pakolaisia siirtyi Jordaniasta Libanoniin. Vuoden 1967 jälkeen Israelin miehitys on määrittänyt pakolaisten elämää Länsirannalla ja Gazaassa heikentäen heidän mahdollisuuksiaan rakentaa hyvää elämää. Vaikka palestiinalaisten elämä ei palaudu miehitykseen, vaikuttaa se kaikkiin sen osaluosiin. Fyysisen väkivallan lisäksi miehityspoliittikan aiheuttama taloudellinen ja sosiaalinen näivettyminen, jatkuva epävarmuus ja vähäinen usko poliittiseen ratkaisuun ovat luoneet todellisuuden, jossa vaihtoehdot ovat vähissä.

Libanonissa maan sisällissodalla (1975–1990) ja pakolaisten oikeudettomalla asemalla on ollut vastaavat vaikutukset. Palestiinalaiset eivät usko hyvän elämän olevan mahdollista Libanonissa, ja moni sanoikin jo vuonna 2015, ettei Libanonissa ole tulevaisuutta. Sisällissodan aikana kohdattu väkivalta – Tel al-Zaatarin ja Shatilan joukkomurhat, leirien tuhoamiset ja saarroT, Israelin pommitukset ja sisällissodan jälkeenkin jatkunut etelä-Libanonin miehitys – on jättänyt syvät jäljet pakolaisyhteisöön ja yhdistettynä rajattuihin työ- ja omistusoikeuksiin on saanut Libanonin näyttämään vihamieliseltä elinympäristöltä. Tilanne on vain vaikeutunut viimeisten kymmenen vuoden aikana, kun maahan paenneet sadattuhannet syyrialaiset ovat tulleet kilpailemaan samoista, rajallisista resursseista. Maastamuutto näyttäytyykin monelle ainoana keinona paremman elämän saavuttamiseen.

Palestiinalaisten asemaan on vaikuttanut merkittävästi se, mille alueelle he päätyivät pakolaisiksi. Jordaniassa palestiinalaispakolaisille myönnettiin pian maahan saapumisen jälkeen Jordanian kansalaisuus, mikä on vakauttanut heidän asemaansa, kun taas Libanonissa ja Syyriassa pakolaiset ovat yhä vailla kansalaisuutta. Syyriassa palestiinalaiset pääsivät kuitenkin monien sosiaalisten oikeuksien piiriin, kun taas Libanonissa he ovat monella tapaa ulossuljettuja yhteiskunnasta, niin sosiaalisesti kuin taloudellisestikin.

Samihalle ja hänen miehelleen palestiinalaisten huono kohtelu Libanonissa tuli järkytyksenä, ja monien muiden tapaamieni syyriapalestiinalaisten tavoin he painottivat, että toisin kuin Libanonissa, Syyriassa ei tehty eroa palestiinalaisten ja syyrialaisien välillä. Samihalle pako Syyriasta tarkoitti uutta Nakbaa, sillä hän joutui hylkäämään koko sen elämän, jonka oli miehensä kanssa onnistunut rakentamaan. Heidän tyttärensä perheineen oli edelleen jumissa Jarmukissa, joka on Syyrian sisällissodan alettua ollut taisteluiden

TIINA JÄRVI

Arroubin pakolaisleiri Länsirannalla.

Rashidiyen pakolaisleiri Libanonissa.

keskiössä ja sen vuoksi pitkiä jaksoja piiritettynä.

Mahdollisuuksien puute ja epävarma tulevaisuus

Vaikka usko parempaan huomiseen on heikentynyt viime vuosikymmenen aikana, pakolaisten poliittinen identiteetti rakentuu yhä Palestiinan ympärille. Ajatus paluusta on motivoinut palestiinalaisten poliittista järjestäytymistä, ja se sai kansainvälisen yhteisön tunnustuksen jo pakolaisuuden ensimmäisenä vuonna, kun Yhdistyneet kansakunnat hyväksyi resoluution 194, joka takasi palestiinalaispakolaisille oikeuden palata koteihinsa. Israel ei kuitenkaan ole tähän suostunut, vaan on ennemminkin pyrkinyt ajamaan palestiinalaiset yhä ahtaammalle. Talojen tuhoaminen, maiden anastaminen, beduiinien pakkoasuttaminen ja pakolaisten paluun kieltäminen tuleekin nähdä samalla siirtokuntakolonialistisella jatkumolla, joka on tavalla tai toisella määrittänyt Israelin politiikkaa sen perustamisesta lähtien. Myös palestiinalaisten mielenilmaukset ja vastarinta nousevat tästä todellisuudesta: eivät yksittäisistä hädöistä tai väkivaltaisuuksista, vaan jatkuvista toimista, jotka kaventavat heidän mahdollisuuksiaan kaikilla elämän osa-alueilla.

Vaikka poliittinen toimijuus on osa palestiinalaispakolaisten elämää, painottuu arki kuitenkin parempien mahdollisuuksien etsimiseen. Työmahdollisuuksien puuttuminen on yksi merkittävimmistä arjen haavoittuvaisuutta lisäävistä tekijöistä, ja se on myös keskeinen syy sille, että parempaa elämää lähdetään etsimään Lähi-idän ulkopuolelta. Palestiinalaispakolaiset ovat vuosikymmenten ajan lähteneet töiden perässä niin Persianlahden maihin kuin muualle maailmaan. Työpaikka ja tasaiset tulot ovat edellytys sujuvalle arjelle maissa, joissa ei ole valtiollisia tukijärjestelmiä. Vastaavasti töiden puute rajaa elämää kokonaisvaltaisesti: se ei tee pelkästään juoksevien menojen hoitamisesta vaikeaa, vaan voi myös

olla este naimisiinmenolle ja perheen perustamiselle sekä omasta terveydestä ja perheen hyvinvoinnista huolehtimiselle. Se rajoittaa mahdollisuuksia kouluttautua, sillä lukukausimaksut ovat monelle työssäkävällekin liian suuri kuluerä, ja se luo turhautuneisuutta erityisesti nuorten miesten keskuudessa, joille palkkatyö on ehto monien kulttuuristen odotuksien täyttämiseen. Myös Samihan pojalle työmahdollisuuksien puute oli syynä lähteä Libanonista Eurooppaan. Hän oli mennyt naimisiin Syyriasta lähdön jälkeen, mutta palestiinalaisten vaikea tilanne Libanonissa sai hänet jättämään vaimonsa ja pienen lapsensa ja lähtemään muiden joukossa epävirallisia reittejä pitkin Eurooppaan. Tavoitteena oli, että perhe seuraisi perässä, kunhan hän olisi saanut virallistettua asemansa ja perheenyhdistäminen tulisi mahdolliseksi. Samihan ja hänen miehensä tilannetta pojan virallistettu asema ei kuitenkaan pystynyt ratkaisemaan. Vaikka pakolaisleireillä on tavallista, että perheenjäsenet elävät lähellä toisinaan ja ovat myös vastuussa toistensa hyvinvoinnista, eurooppalaisen perhekäsityksen vuoksi eivät Samiha ja hänen miehensä kuulu perheenyhdistämisen piiriin. Heidän toiveenaan olikin rauhan solmiminen, jotta he pääsisivät palaamaan Syyriaan. Vaikka heidän talonsa oli tuhoutunut pommituksissa, oli Syyria kuitenkin heidän kotinsa. Nyt kuusi vuotta sen jälkeen, kun tapasin Samihan, ei Syyrian tilanne ole vielääkään ratken-

nut, ja Jarmukin leiri on yksi sisällissodan pahiten runtelemista asuinalueista.

Palestiinalaisten pakolaisuus jatkuu jo kahdeksatta vuosikymmentä, ja neljäs sukupolvi palestiinalaispakolaisia on kasvamassa aikuisiksi pakolaisleireillä, jotka ovat vuosikymmenten aikana muuttuneet telttä- ja parakkirykelmistä tiheästi rakennetuiksi betonisiksi asuinkekkityksiksi. Enemmistö rekisteröidyistä palestiinalaispakolaisista elää leirien ulkopuolella, mutta siitä huolimatta leirit määrittelevät monella tapaa pakolaisten historiaa, nykyisyyttä ja tulevaisuutta: ne kertovat kodittomuudesta ja koetusta väkivallasta, niiden elinolosuhteet ovat osoitus rajallisista mahdollisuuksista ja oikeuksien puutteesta ja niiden jatkuva olemassaolo muistuttaa pakolaisuuden jatkuvuudesta ja pakolaisyhteisön poliittisista tavoitteista. Tällä hetkellä tilanne ei kuitenkaan luo uskoa pakolaisuuden päättymiseen, vaan poliittinen ratkaisu tuntuu monen mielestä utopistiselta toiveajattelulta. Palestiinalaispakolaisten tulevaisuutta varjostaa ennemminkin epävarmuus, joka saa ihmiset tarttumaan niihin oljenkorsiin, jotka voisivat tarjota ulospääsyn pakolaisten asemaa määrittävästä oikeudettomuudesta ja mahdollisuuksien puutteesta.

Tiina Järvi

Tiina Järvi on Tampereen yliopistossa työskentelevä tutkijatohtori. Hän väitteli tammikuussa 2021 sosiaaliantropologian alan väitöskirjalla 'Negotiating Futures in Palestinian Refugee Camps: Spatiotemporal Trajectories of a Refugee Nation', joka käsittelee Libanonissa, Länsirannalla ja Jordaniassa elävien palestiinalaispakolaisten elinolosuhteita ja tulevaisuudentoiveita. Tällä hetkellä Järvi työskentelee tutkijatohtorina Suomen Akatemian rahoittamassa 'Palestiinan nyky-tulevaisuudet' -tutkimusprojektissa. <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/124114>

Arroubin pakolaisleiri Länsirannalla.

Sähkökatkot politiikan välineinä Gazassa

Kesäkuussa 2006 pian sen jälkeen, kun palestiinalaisryhmät olivat hyökänneet Israelin etuvartioasemaan kaakkois-Gazassa ja siepanneet israelilaisen sotilaan **Gilad Shalitin**, Israel aloitti tuhoisan sotilasoperaation saadakseen sotilaansa takaisin. Yksi Israelin tuhoamista keskeisistä infrastruktuurikohteista oli Gazan ainoa energialaitos, joka sijaitti Al-Nuseiratin pakolaisleirissä, missä minä kasvoin.

Yousef Aljamal on Lähi-idän tutkija. Hän on tohtorikoulutettavana Turkissa.

Israelin F-16-hävittäjät tuhosivat voimallisuuden tusinalla ohjuksia. Perheeni kokoontui samaan aikaan keskellä yötä etsimään jonkinlaista turvaa. Muistan elävästi, kuinka äitini keräsi meidät yhteen Israelin sotakoneiden tulittaessa ohjuksillaan voimallisuutta mailin päässä kotitalostamme. Talomme täräsi, ja lasten huudot kuuluivat vielä selvemmin Israelin koneiden ääniaaltojen rikkomassa yössä.

Nuorin veljeni **Omar** syntyi samana vuonna. Nyt hän on 15-vuotias – saman ikäinen kuin Gazan saarto – eikä hän ole luultavasti koko elämänsään saanut kokea yhtäkään päivää, jona Gaza olisi saanut sähköä koko päivän. Vuosi 2006 näki sähkökriisin alkamisen Gazan kaistaleella, ja se on vuosi vuodelta vain pahentunut. Kriisin alussa sähköt olivat poikki neljä tuntia päivässä. Sähkön tarve lisääntyi Gazan väestön kasvaessa noin 70 000 hengellä vuosittain ja kun yhä harvemmat ihmiset kykenivät maksamaan sähkölaskuun, kriisi vain kärjistyi.

Israel on vuosien ajan estänyt sen sotakoneiden vahingoittamien sähköntuotantolaitteiden ja öljysäiliöiden korjaamiseen tarvittavien materiaalien pääsyn Gazaan. Monissa tapauksissa Israel asettaa Gazan voimallisuuden tarvitsemien polttoainetoimitusten sallimisen riippuvaksi Gazan vihollisuuksien lopettamisesta.

Koko tänä aikana Gazan voimallisuus, joka tuottaa 140 MW Gazan kaikkiaan tarvitsemasta 450 MW:sta, ei juuri koskaan ole voinut toimia täydellä teholla. Lopun sähköntarpeen tyydyttämiseksi Gaza on riippuvainen muista sähkön lähteistä, joihin kuuluvat Egyptistä ja Israelista tulevat voimallinjat. Usein nämä kaksi linjaa ovat poikki, ja Israel on käyttänyt Gazan turvallisuustilannetta tekosyynä Israelin linjan korjaamisen siirtämiseksi.

Sähkökriisi on vaikuttanut kaikkiin elämäntapoihin Gazassa. Vuodesta 2006 tähän päivään tuhannet teho-osastopotilaat ovat menehtyneet sähkön puutteen vuoksi.

Helleaallon johdosta syttyneiden metsäpalojen roihutessa heikentymättöminä monissa osissa maailmaa voidaan vain kuvitella, mitä tämä helleaalto tarkoittaa Gazan asukkaille. Gazan kaltaisessa paikassa, missä viheralueita on rajoitetusti ja missä tuhannet ihmiset asuvat peltirakennelmissa ahtaissa pakolaisleireissä, kuumuus on vielä pahempaa. Ihmisten ainoa pakopaikka on Välimeri, joka on suurelta osalta sinne suoraan käsittelemättä pumpattujen jätevesien saastuttama Israelin tuhoava pommituksillaan vesijohtoja ja jätevesien puhdistusjärjestelmän.

Opiskelijoiden on lähes mahdotonta suorittaa tenttejään tai opiskella sähkön puutteen vuoksi. Monet tehtaat ja teollisuudenalat ovat lopettaneet toimintansa niiden toiminnalle välttämättömän sähkön puutteen vuoksi. Kaikkien Gazassa asuvien ihmisten on ollut pakko muuttaa elämäntapojaan, kuten ruoanlaitto-, vaatteiden pesu- ja nukkuma-aikojaan sähkön saatavuuden mukaan.

Gazan sähkökatkoskriisi on luonut uusia liiketoiminta-aloja, joista joitakin ahneet kauppiasliikkeet ovat käyttäneet hyväkseen. Melkein jokaisella kotitaloudella Gazassa on generaattori. Kun polttoaineen hinta pomppasi 7 sekeliin (yli 2 \$) litralta seurauksena useiden Gazasta Egyptiin johtavien polttoaineen salakuljetukseen käytettyjen tunneleiden tuhoutumisesta, yhä harvemmat ihmiset pystyivät käyttämään generaattoreitaan.

2011-2013, kun polttoainetta alkoi tulla Egyptistä, useimmat ihmiset panivat generaattorinsa päälle samaan aikaan, minkä seurauksena syntyi

voimakas äänisaasteaalto. Tämän liiketoiminnan kehittyttyä pitemmälle, ja kun entistä harvemmat ihmiset kykenivät käyttämään omia generaattoreitaan, ilmestyi uusi yksityinen liiketoimintatapa yksityisten sähköverkkojen ja sähköyhtiöiden muodossa. Ihmiset, jotka haluavat sähköä kuusi lisätuntia päivässä maksavat noin 50 \$ kuussa, minkä ansiosta he voivat pitää valoja ja televisiota päällä, mutta eivät pakastimiaan ja muita paljon sähköä kuluttavia laitteitaan.

Työttömyysasteen noustessa päivä päivältä vain kourallisella ihmisellä on varaa maksaa sähkölaskunsa, puhumattakaan yksityisiin sähköverkkoihin liittymisestä. Ihmisten enemmistön täytyy lähteä uuniksi muuttuneista asunnoistaan meren äärelle, missä on kesäisin suuri tungos. Sähkön puute on vaikeuttanut myös veden pumppaamista kotien vesisäiliöihin, mikä aiheuttaa lisää ongelmia gazalaisille.

Toistaiseksi kansainvälinen yhteisö ei ole kyennyt saamaan aikaan merkittäviä ratkaisuja Gazan jatkuvaan sähkökriisiin. Ensinnäkin, se ei ole onnistunut saamaan Israelia vastuuseen ja varmistamaan, että Israel ei pidä kohteenaan Gazan jo ennestään haurasta sähköinfrastruktuuria. Kansainvälinen yhteisö ei myöskään ole kyennyt painostamaan Israelia sallimaan Gazassa sellaisia pitkän tähtäimen hankkeita, jotka voisivat ratkaista sähkökatko-ongelmaa; tällaisia ovat Turkin tarjous kulluvan voimallisuuden lähettämisestä, Qatarin ehdotus voimallisuuden muuttamisesta kaasukäyttöiseksi ja kaasuputken rakentamisesta ja Algerian tarjous polttoainelähetyksistä voimallisuuden pyörittämiseksi.

Hamasin ja Fatahin keskinäinen kilpailu on lisännyt öljyä liekkeihin. Monesti Gazan ja Länsirannan hallitukset syyttelevät toisiaan siitä, kuka on vastuussa kriisistä. Samaan aikaan Israel, jonka kansainvälisen lain mukaan tulisi miehitysvaltana turvata palestiinalaisille kaikki heidän tarvitsemansa palvelut, toimii rankaisematta.

Kansainvälisen yhteisön tulisi pitää Israelia vastuullisena ja varmistaa, että se turvaa sähkön saannin Gazan tiukan saarron alla eläville palestiinalaisille.

Gazan asukkaat, jotka ovat kokeneet neljä Israelin suurhyökkäystä, joista viimeisin tuhosi viime toukokuussa ja tuhoaa edelleen Gazan infrastruktuuria, ansaitsevat saada elää ihmisarvoista elämää ja nauttia täysiä peruspalveluja. Kansainvälisen yhteisön tulisi pitää Israelia vastuullisena ja varmistaa, että se turvaa sähkön saannin Gazan tiukan saarron alla eläville palestiinalaisille.

*Yousef Aljamal
suomentanut Seppo Rinne*

Pitkäaikaissairauksiin liittyvät ongelmat käsittelyssä Gazan konferenssissa

Loreina Tarazi on psykoterapeutti ja Palestiinan Medical Relief Society:n (PMRS) -järjestön Gazan toimiston varajohtaja. Loreinan kanssa Arabikansojen ystävyysseura on asioinut lähettäessään lahjoittajilta kertyneet avustukset lääkinälliseen ensiaputyöhön Gazassa.

Gazan mielenterveyskeskus (Gaza Mental Health Center) järjesti kahdeksannen mielen-terveyskonferenssin 5.-7. 9. 2021, joka pidettiin Gazassa Almashtal hotellissa. Loreina piti siellä PMRS:n edustajana esityksen pitkäaikaissairauksiin liittyvistä mielen-terveyskysymyksistä. Konferenssista oli järjestetty etäyhteydet ja nappia painamalla sai tulkkauksen englanniksi. Viittomakielen tulkki työskenteli myös koko ajan. Erinomaiset konferenssijärjestelyt oli pystytty toteuttamaan Gazan vaikeissa olosuhteissa.

Loreina oli koonnut tutkimusaineistonsa PMRS:n neljältä terveysasemalta. Hän on sitä mieltä, että pitkäaikaissairaudessa mielen hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja masentumisalttiuteen tulee kiinnittää huomiota. Gazan terveysasemien potilaskunnassa diabetes ja veranpainetauti ovat yleisiä terveysongelmia. Vuonna 2019 PMRS:n terveysasemilla oli 1458 diabeetikkoa ja 2243 verenpainepotilasta. Heidän joukostaan Loreina poimi tutkimukseensa 94 miestä ja 105 eri-ikäistä naista. Yli puolet tutkimuspotilaista oli keski-ikäisiä, 41-60 -vuotiaita, yli kuusikymppisiä oli kolmannes. Potilaista puolella oli verenpainetauti ja lähes puolella (43 %) oli kakkostyyppin diabetes, pienellä määrällä potilaista oli kummatkin ongelmat. Terveyskyselyssä heitä pyydettiin vastaamaan, missä määrin he kokivat psyykkisen kuormituksen oireita. Depressiokyselyn tulosten mukaan melkein puolella diabeetikoista oli Loreinan mukaan eriasteista masentuneisuutta, erityisesti keski-ikäisten ryhmässä.

Kotiäideillä, työttömällä ja vähän koulutusta saaneilla oli muita enemmän masentunutta mielialaa taakanaan.

Masentumisen noidankehässä pitkäaikaissairaan ajatukset ennustavat synkkiä asioita, näön

PMRS:n lääkäri tutkii potilaan keuhkoja.

heikentymistä, ihmissuhteiden menetystä. Tulee halu peitellä diabetesta. Sairauden olemassaolo tuntuu valtavan epäoikeudenmukaiselta eikä oikein ole voimia terveellisiin valintoihin arjessa.

Loreina esitti, että pitkäaikaissairaiden tilannetta olisi seurattava myös depression näkökulmasta. Hän suosittelee, että PMRS:n terveysasemien henkilökunnan tietoisuutta lisättäisiin kroonisten sairauksien ja depression yhteyksistä. Olisi osattava tunnistaa potilaiden hyvinvointia rajoittavat kielteiset ajatusmallit. Depressioseulontoja on tärkeää tehdä ja ohjata ihmisiä tarpeen mukaan tilannetta helpottaviin keskusteluihin.

On kunnioitettavaa, että yhteistyökumppanimme Palestinian Medical Relief Society kehittää palveluaan Gazankin oloissa.

Sirkku Kivistö

PMRS TARVITSEE TUKEA

AKYS alkoi vuonna 2009 kerätä tukea Gazaan PMRS:lle (Palestinian Medical Relief Society), joka huolehtii ensiavusta ja perusterveydenhuollosta. PMRS tarvitsee nyt ennistäkin enemmän tukea. Gazan terveystyötä voit auttaa vakitukijana tai kertaluonteisesti. Tilinumerot löytyvät sivulta 8.

Loreina Tarazi puhuu Gazan mielenterveyskeskuksen konferenssissa 5.9.2021.

Loreina Tarazi esittelee kroonisesti sairaille hygieniatuotteita koronan välttämiseksi.

Rasistiset ja uskonnolliset juutalaiset siirtokuntalaiset tekevät palestiinalaisten elämän tuskaksi

Tilanne on täällä erittäin vaikea. Miehittäjät ovat valloittaneet kokonaisia asuinalueita Jerusalemin Silwanissa ja Sheikh Jarrahissa. Tästä johtuen väkivaltaisuudet aseistautuneiden siirtokuntalaisten ja aseista riisuttujen palestiinalaisten välillä ovat aiheuttaneet haavoittumisia, kuolonuhreja ja palestiinalaisten vangitsemisia. Siirtokuntalaiset valloittavat palestiinalaisten taloja vaatien asukkaita hajottamaan nämä omat, usein itse rakennetut kotinsa. Jos palestiinalainen ei siihen suostu, miehittäjä hajottaa asunnon ja maksattaa kustannukset palestiinalaisella. Lisäksi palestiinalainen voi joutua vangituksi ja hänen perhettään voidaan ahdistella usein jopa telta-asunnoissa, joihin he ovat joutuneet siirtymään menetettyään kotinsa.

Palestiinalaiset ovat tällä hetkellä räjähdyspisteessä, kuin tulivuori. Palestiinalaiset ovat kokeneet liikaa vääryyksiä sekä viholliselta että kuvitelluilta ystävilkin, jopa myös joiltakin palestiinalaisilta. Näin käy, kun ihmiset palavat loppuun.

Vihollinen on valloittanut maan ja väärentänyt historian sekä onnistunut hajottamaan saman kansan eri osia. Tätä on miehittäjän politiikka: kidutusta, vääryyttä ja orjuuttamisen politiikkaa. Hajota ja hallitse -politiikkaa. Naisia, lapsia ja miehiä vangitaan ja kidutetaan

mielivaltaisesti. Monet saavat vuosien vankilatuomioita ja jopa kirjaimellisesti elinkautisia tuomioita.

Meille nousi suuri riemu, kun 6. syyskuuta kuulimme kuuden vangin paenneen tiukasti vartioidusta Gilboan vankilasta. Miehet olivat suurella työllä kaivaneet ruosteisella lusikalla reiän sellinsä lattiaan ja kapean tunnelin ulkoseinän alle. Valitettavasti kaikki kuusi vangittiin uudestaan muutaman viikon sisällä. Mutta pako oli suuri nöyryytys Israelille, nosti palestiinalaisten itsetuntoa ja loi uuden vastarintasympölin, luskan.

Korona on alkanut meillä helpottaa, kun olemme saaneet rokotteita Venäjältä, Kiinasta, amerikkalaisilta ja briteiltä. Kouluissa olemme siirtyneet lähiopetukseen. Koronan johdosta on opittu käymään koulua myös etäopiskeluna. Tällä hetkellä kotikylässäni Battirissa noin 20 lasta opiskelee sairauden vuoksi etänä. Olemme järjestäneet heistä muutamalle tietokoneita, mutta yhä tarvitsemme koneita kolmelle erittäin köyhän perheen kroonisesti sairaalle lapselle. Tähän pyydämme apua AKYSiltä.

Eläköön Palestiina! Periksi antaminen ei kuulu meidän sanakirjaamme. Elämme toivon vallassa ja uskomme, että pelastuksemme tästä julmasta miehittäjästä on pitkä ja vaikea, mutta uskomme, että olemme oikeutettuja ih-

misarvoiseen elämään ja oikeus tulee toteutumaan jonakin päivänä. Silloin laulamme Jerusalemissa ja nostamme lippumme korkealle.

AKYSin avusta kiittäen
Jamila Al-Shami

Käytettyjen läppäreiden hankintaa voi tukea alla olevan Palestiina-tilin kautta viitenumeroilla 3104

Jamila Al-Shami.

AKYS-tiedote 2/2021
Arabikansojen ystävyysseura ry

Päätoimittaja Ilona Junka
Taitto Asmo Koste

Kirjoituksissa esiintyvät mielipiteet eivät ole Arabikansojen ystävyysseuran virallisia kantoja.

Tutustu toimintaamme, liity AKYSin jäseneksi
AKYSin Facebook-sivut
akys.fi
Yhteydenottopolku: yhdistys → yhteyslomake
Jäsenmaksutili FI97 8000 1201 6693 56
ja viitenumero 70001.
Jäsenmaksu 25 €, pienituloisille 10 €

Avusta AKYSin kautta
Antamalla yhteystietosi saat AKYSiltä raportteja keräyksestä ja keräysvarojen käytöstä.

Akysin tukitilit:

Libanonin palestiinalaispakolaiset:

Kummilapsitili

FI93 8000 1101 2300 02, viite 1009

Päiväkotilasten kummit

FI56 8000 1700 4747 46, viite 2008

Kummivanhustili

FI20 8146 9710 0461 36, viite 2011

Syyriasta paenneiden perheiden avustustili

FI93 8000 1101 2300 02, viite 7744

Palestiina:

Betlehem- ja Gazatilit on yhdistetty

tiliin FI95 8000 1300 9905 05

viite Bethlehem-keräys 3007, Gaza-keräys 3214

Rahankeräysluvan myöntäjä: Poliisihallitus. Lupa RA/2020/1032. Toimeenpanoalue: Koko Suomen alue Abvenanmaata lukuun ottamatta. Varat käytetään vähävaraisten palestiinalaisten tukemiseen Libanonissa, Länsirannalla ja Gazassa.

Khaled Alkhamissi: Taksi

Viisikymmentäyhdeksän keskustelua kairolaisten taksinkuljettajien kanssa valottavat eri näkökulmista tavallisen egyptiläisen elämää, sen iloja ja murheita, hilpeyttä ja traagisuutta.

163 sivua. ISBN 978-952-5083-46-0
Suositushinta 20 euroa.

www.nastamuumio.fi